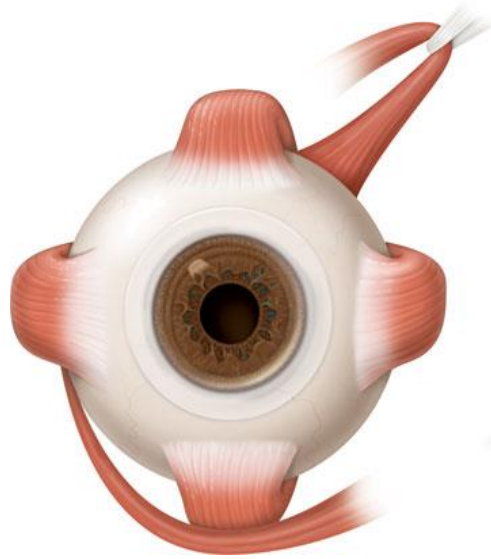

SCHEELZIEN

Strabismus

Wat is het ?

Scheelzien (*strabismus*) is een oogafwijking waarbij de ogen niet in dezelfde richting kijken. Wanneer de beide ogen niet op hetzelfde punt gericht staan, treedt er dubbelzien op of wordt het beeld uit 1 oog onderdrukt waarbij er op kinderleeftijd een lui oog (amblyopie) kan ontstaan. (zie folder amblyopie)

Oorzaken

Brilsterkte

- Een hoge mate van verziendheid (plus bril) kan ervoor zorgen dat de ogen naar elkaar toe draaien.(zie verder folder refractie afwijkingen)
- Een verkeerde brilsterkte kan ervoor zorgen dat de samenwerking tussen de ogen wordt verstoord

Niet goed functioneren oogspieren

- Als bepaalde oogspieren niet goed worden aangestuurd kan er een scheelstand ontstaan

Te korte of te lange oogspieren

- Er zijn zes uitwendige oogspieren die ervoor zorgen dat het oog in alle richtingen kan kijken, als één van die oogspieren te lang of te kort is zal het oog scheel gaan staan. Als een oog naar buiten afwijkt spreekt men van exotropie, als een oog naar binnen afwijkt spreekt men van esotropie.

Symptomen

- Cosmetische zichtbare scheelstand
Een flinke scheelziensafwijking is duidelijk zichtbaar
- Dubbelbeelden
Men knijpt dan vaak één oog dicht, houdt de hand voor het oog of klaagt over dubbelzien, (voornamelijk als scheelzien op latere leeftijd optreedt).
- Hoofdpijnlachten
- Verminderd diepte zien
Dit uit zich vaak in onzekere bewegingen (naast dingen grijpen, misstappen) of gebrekkig afstand kunnen schatten bij balspelen.
- Geen klachten, verminderd zicht met één oog
Voornamelijk bij kinderen kunnen er kleine scheelziensafwijkingen zijn die niet of nauwelijks opvallen en geen klachten geven. Vaak wordt dan bij het consultatie bureau of de schoolarts ontdekt dat één oog minder goed ziet. Kinderen zijn over het algemeen goed in staat het beeld afkomstig uit het oog met de afwijkende stand te onderdrukken (suppressie) om zo dubbelbeelden te voorkomen. Als de afwijking langer bestaat en steeds het beeld uit hetzelfde oog onderdrukt wordt, kan het oog lui worden (zie folder Lui oog: Amblyopie). Een kleine scheelstand afwijking kan alleen door gericht onderzoek ontdekt worden.

Mogelijke behandelingen

- Oog oefeningen
Afhankelijk van de oorzaak en mate van scheelzien kan worden gekozen voor bepaalde oog oefeningen die de samenwerking tussen de ogen bevorderen.
- Afplakken
Afplakken wordt gedaan bij kinderen wanneer er sprake is van een lui oog (amblyopie). Het oog dat goed ziet wordt afgeplakt. Dit heeft als doel het luie oog te stimuleren en zo tot een beter zicht te komen (zie folder Lui oog: Amblyopie).
- Brilsterkte corrigeren
Wanneer de scheelstand ontstaat door een niet gecorrigeerde brilsterkte afwijking kan de scheelstand vaak worden opgeheven door de brilsterkte te corrigeren.
- Prismabril
Een prismabril is een bril met speciaal geslepen glazen die licht dusdanig afbuigt dat de beelden voor beide ogen recht binnenkomen. Dit lost de scheelstand zelf niet op maar maakt dat de dubbelzien klachten minder worden.

- Oogspieroperatie

Scheelzien is ook te verhelpen door middel van een oogspieroperatie.

Bij een deel van de patiënten zal vroeg of laat worden besloten tot 'rechtzetten'. Er wordt dan een oogspieroperatie verricht, waarbij de spiertjes die aan de oogbol vastzitten, verzwakt of versterkt worden door ze te verplaatsen of in te korten.

Dit kan aan één of aan beide ogen gebeuren.

In het geval van scheelzien bij kinderen wordt meestal pas geopereerd als de gezichtsscherpte van beide ogen ongeveer gelijk is. Dit betekent dat eerst het luie oog behandeld wordt en pas later een operatieve correctie van de oogstand aan de orde is.

Bij volwassenen is het belangrijk dat de oogarts na gaat of er niet een andere oorzaak is voor de scheelstand. Wordt een andere oorzaak niet gevonden of wordt de onderliggende oorzaak behandeld maar met onvoldoende verbetering van de klachten, dan kan er worden besloten om een oogspieroperatie te ondergaan.

Bij oogspieroperaties op latere leeftijd om een cosmetische scheelstand te corrigeren, is het erg belangrijk van te voren goed te onderzoeken in hoeverre er een kans bestaat op dubbelzien na de operatie. Soms zijn de hersenen zo goed aangepast aan de bestaande schele oogstand, dat het onmogelijk is om een cosmetisch storend scheelzien te corrigeren zonder dubbelbeelden te veroorzaken, in dat geval moet van een operatie worden afgezien.

De strabismusoperatie

De operatie wordt door een oogarts uitgevoerd. De operatie duurt ongeveer 90 minuten en gebeurt onder volledige narcose, het is een dagbehandeling. Dit betekent dat u enkele uren na de operatie weer naar huis mag.

Wanneer u/jullie zich melden in het Oogcentrum neemt een van de medewerkers u/jullie mee naar de voorbereidingsruimte van de operatie kamer, de verkoever afdeling.

Daar gaan een paar dingen gebeuren als voorbereiden op de operatie:

- U krijgt een mutsje op
- Er worden een paar meetapparaten bevestigd op de vinger en de borstkast, om de gezondheid tijdens de operatie te kunnen controleren.
- Kinderen krijgen een speciale pleister met een verdovende crème op de hand voor het plaatsen van een infuus.

Tijdens de operatie worden één of meerdere spieren verplaatst op de oogbol. Ieder oog heeft 6 oogspieren (2 horizontale, 2 verticale en 2 schuine oogspieren). De oogspieren zitten aan de buitenkant van de oogbol.

Om bij de oogspier te kunnen, wordt het oog opzij gedraaid. Het oog blijft dus in de oogkas en wordt er tijdens de operatie niet uitgehaald. Over het oogwit ligt een dun doorzichtig vliesje dat opengemaakt wordt om de oogspier te kunnen zien. De oogspier wordt losgemaakt en ingekort of een stukje naar achteren verplaatst en opnieuw op het oog vastgehecht.

De hechtingen lossen na de operatie vanzelf op (dit kan soms wel enkele weken duren).

Aan het eind van de operatie wordt er ontstekingsremmende zalf in het oog gedaan, waardoor het oog plakkerig aanvoelt als u wakker wordt. Het geopereerde oog wordt niet afgeplakt.

Wanneer u wakker wordt kan het geopereerde oog er rood uitzien. Als u weer goed wakker bent krijgt u een ijsje en daarna mag u naar huis.

Instructies voor thuis voorafgaand aan de behandeling

Nadat de opererende oogarts akkoord is gegaan met een scheelzienoperatie. De orthoptist zal ook de gang van zaken verder met u doornemen. De operatieplanning neemt contact met u op voor de datum voor de ingreep. Voor patiënten die tevens onder behandeling zijn bij een andere specialist, moet toestemming voor narcose aan de betreffende specialist gevraagd worden. Voor de operatie gaat de patiënt naar het peroperatieve spreekuur van de anesthesist. U krijgt een recept voor ontstekingsremmende oogdruppels mee, die na de operatie gebruikt moet worden.

- Op de dag van de ingreep vragen wij schone, makkelijk zittende kleding aan te trekken en geen make-up te dragen, ook geen dagcrème en nagellak. Uit hygiënisch oogpunt vragen wij de haren te wassen. Laat waardevolle spullen, zoals bijvoorbeeld sieraden, zoveel mogelijk thuis. Voor hetgeen u op de operatiedag wel bij u heeft, zijn kluisjes aanwezig.
- Begeleiding, opvang en vervoer
- Vervoer na de operatie per auto is noodzakelijk, maar u mag niet zelf rijden, het is dus verstandig om een begeleider mee te nemen die u naar huis kan brengen.

De narcose en de ingreep kunnen uw rijvaardigheid beïnvloeden, daarom bent u gedurende de eerste 24 uur na de ingreep niet verzekerd als er actief wordt deelgenomen aan het verkeer, zoals autorijden en fietsen.

Thuis na de behandeling

Na de operatie moet u het geopereerde oog of ogen 10 dagen druppelen met Tobradex oogdruppels 3x per dag 1 druppel. In sommige gevallen kan ervoor worden gekozen om langer of korter te druppelen, de oogarts zal u hier over informeren tijdens de controle. De ogen zullen na de operatie wat rood, pijnlijk en gezwollen zijn, eventueel kunt u tegen de pijn paracetamol innemen. De hechtingen geven een trekkend/jeukend gevoel en/of dat er een zandkorrel in het oog zit. Probeer niet te wrijven in het oog, dit maakt de klachten erger en kan het herstel belemmeren.

Leefregels

De eerste dagen na de operatie wordt spelen in de zandbak afgeraden, verder moet worden opgepast met stoffige ruimtes.

De eerste 3 weken na de operatie mag niet worden gezwommen, in verband met infectiegevaar. Douchen mag wel, waarbij moet worden voorkomen dat er water en zeep in de ogen loopt.

Er zijn geen bezwaren om direct weer aan het werk/school te gaan, als dit goed voelt. Wel wordt geadviseerd gedurende de eerste 2 weken rustig aan doen met sporten.

Oefeningen

Vlak na de operatie lijkt de oogstand soms nog niet helemaal goed. Dit heeft tijd nodig. Om de genezing te bevorderen, moet er de dag na de operatie worden begonnen met oogbewegingsoefeningen:

Houdt een pen op armlengte afstand, beweeg deze rustig helemaal naar links en volg deze met het geopereerde oog. Beweeg daarna de pen helemaal naar rechts en blijf deze volgen met het geopereerde oog. Herhaal dit 10x. Deze oefening dient 6 keer per dag uitgevoerd te worden. Ze oefening kan in het begin pijnlijk zijn, maar het wordt minder pijnlijk als u regelmatig oefent. Probeer wel door te zetten, ook als het wat pijnlijk en/of gevoelig is. Daarnaast is het ook goed om de ogen een paar keer per dag scheel te laten kijken naar de neus.

Twee weken na de operatie heeft u een afspraak bij de orthoptist voor de controle. Ongeveer drie maanden na de operatie kan het resultaat definitief beoordeeld worden., dan zal er ook weer een controle plaats vinden.

Mogelijke complicaties

Ernstige complicaties, die het zicht bedreigen, komen bij oogspiercorrecties vrijwel nooit voor. Dan komt omdat de operatie alleen aan de buitenkant van de oogbol plaatsvindt. Een zeer zeldzame complicatie van de operatie is een inwendige oogontsteking. Deze uit zich in:

- koorts
- zwelling van de oogleden
- pijn
- slechter zien met het geopereerde oog
- een toenemend verschil in roodheid van de beide ogen

Neem in dit geval direct contact op met de oogarts. Ook in het weekend is er een dienstdoende oogarts beschikbaar.

Minder ernstige complicaties zijn: allergische reacties op de gebruikte hechtmaterialen, hoornvliesproblemen en lichte infecties. Deze zijn vervelend, maar met oogdruppels goed te behandelen. Over- en ondercorrecties kunnen voorkomen en geven soms klachten van dubbelzien. Meestal verdwijnt dit spontaan. Ongeveer drie maanden na de operatie kan het resultaat definitief worden beoordeeld en kijken we of een heroperatie of prismabril nodig is.

Welke resultaten kunt u verwachten van de behandeling?

Het doel van de operatie is een enkel beeld te verkrijgen in alle blikrichtingen en/of een cosmetisch fraaie oogstand. Soms is het nodig om vaker te opereren om tot het gewenste resultaat te komen.

Als u besluit zich te laten behandelen

Het is mogelijk dat u aan uw behandelend arts heeft aangegeven dat u bedenktijd wilt hebben om te besluiten of u zich wilt laten behandelen en/of welke behandelingen u wenst te ondergaan. Als u heeft besloten om u te laten behandelen of als u nog vragen heeft, wilt u dan telefonisch contact opnemen met onze medewerkers. Indien nodig zullen zij een extra consult voor u afspreken bij u behandelend orthoptist en/of arts.

Vragen en/of klachten

Niet alle informatie in deze folder is noodzakelijk op u of van toepassing. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, stel deze dan aan uw oogarts, physician assistent, optometrist of orthoptist.

Op onze website vindt u meer informatie over de behandelingen die wij uitvoeren, maar ook informatie over onze medewerkers en ons privacyreglement. Voor vragen en/of klachten kunt u altijd telefonisch, per e-mail of via het contactformulier op onze website contact met ons opnemen. Onze medewerkers staan voor u klaar en geven deskundig antwoord op al uw vragen.

Een onafhankelijke klachtenfunctionaris bemiddelt bij onvrede of klachten. Mocht u niet tevreden zijn met de manier waarop wij uw klacht hebben behandeld, dan heeft u de mogelijkheid om uw klacht in tweede instantie aan een onafhankelijke geschillencommissie voor te leggen. Het Oogcentrum is aangesloten bij de geschillencommissie van Zelfstandige Klinieken Nederland (ZKN). Meer informatie over deze geschillencommissie kunt u vinden op: zkn.nl/consumenten/over-zkn/geschillencommissie

Veiligheid

Een veilig verblijf voor iedereen in het Oogcentrum is voor ons een topprioriteit. Om uw veiligheid te waarborgen vragen wij u de instructies van de medewerkers van het Oogcentrum nauwgezet op te volgen. Onze medewerkers kennen de risico's.

Heeft u zich tijdens uw verblijf in het Oogcentrum op enig moment onveilig gevoeld of bent u een situatie tegengekomen die voor u of anderen in het Oogcentrum gevaarlijk kan zijn? U helpt ons door dat aan ons te melden. U kunt dat ter plekke melden aan iedere medewerker van het Oogcentrum of achteraf telefonisch, per brief of per e-mail. Wij bespreken alle meldingen en nemen de mogelijke maatregelen om gevaarlijke situaties op te lossen.

Oogcentrum Noordholland beschikt over de "Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld". Dit betekent dat een medewerker van Oogcentrum Noordholland bij het signaleren van dergelijke signalen volgens een vastgesteld stappenplan te werk gaat en mogelijk hulp biedt aan het slachtoffer of een melding doet bij "Veilig Thuis".

Bereikbaarheid

Oogcentrum Noordholland
Gildestraat 10
1704 AG Heerhugowaard

www.oogcentrumnoordholland.nl
info@oogcentrumnoordholland.nl

Telefoonnummer 088-9191800

Openingstijden ma-vr 8.00-16.30 uur

Voor spoedgevallen zijn wij 24 uur per dag bereikbaar op telefoonnummer 088-9191800.

Toetst u voor spoedgevallen buiten werktijden een 9 in. U wordt dan doorverbonden met één van de oogartsen van het Oogcentrum of met het Rode Kruis Ziekenhuis te Beverwijk, waarmee wij een samenwerkingsverband hebben.